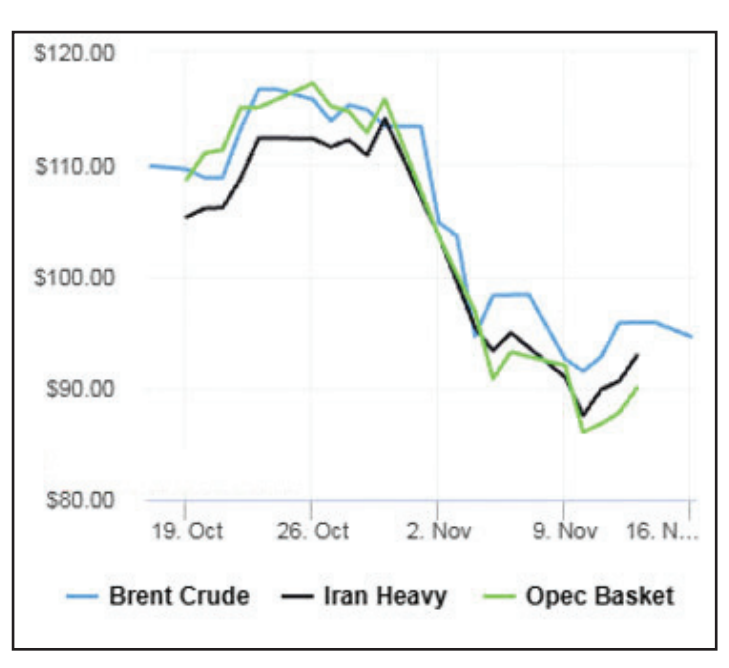
تحلیل

قیمت نفت برنت به ۹۵ دلار رسید

قیمت نفت در معاملات روز دوشنبه بازار جهانی، به دلیل تقاضای کمتر در بحبوحه قیمت‌های بالا که چشم‌انداز مازاد عرضه را ترسیم کرد، اندکی کاهش یافت.به گزارش ایسنا، قیمت نفت خام برنت با ۵۴ سنت معادل ۰.۶ درصد کاهش، به ۹۵ دلار و ۳۰ سنت در هر بشکه رسید. قیمت نفت خام «وست تگزاس اینترمدیت» (WTI) امریکا نیز با ۲۲ سنت معادل ۰.۳ درصد کاهش، به ۸۸.۳۴ دلار رسید.قیمت نفت در پایان معاملات روز جمعه در شرایطی که بازار در حال ارزیابی نشانه‌هایی مبنی بر کاهش ریسک‌های ژئوپلیتیک بود، کاهش یافت. شاخص‌های اصلی قیمت نفت در هفته پیش از آن، به ترتیب ۱۶ و ۱۳ درصد کاهش یافته بودند. آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) جمعه گذشته در گزارشی مدعی شد بازار جهانی نفت در سه‌ماهه چهارم سال جاری دوباره با مازاد عرضه مواجه خواهد شد، زیرا صادرات نفت خاورمیانه سریع‌تر از تقاضای جهانی نفت در حال احیاست. تیم واترر، تحلیلگر ارشد در شرکت «کی‌سی‌ام ترید» گفت: «برای نخستین‌بار از زمان آغاز جنگ امریکا علیه ایران، معامله‌گران به جای تمرکز بر تداوم کمبود عرضه، به‌طور جدی احتمال مازاد عرضه را در نظر می‌گیرند. این تغییر در دیدگاه، به‌وضوح فضای بازار را تحت تاثیر قرار داده است.» طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، در سه‌ماهه چهارم، عرضه نفت به‌طور میانگین به ۱۰۵ میلیون بشکه در روز خواهد رسید که ۱.۷ میلیون بشکه در روز بیشتر از تقاضای پیش‌بینی شده است. این در حالی است که آژانس پیش‌تر برای سه‌ماهه چهارم، کمبود عرضه را پیش‌بینی کرده بود. این آژانس همچنین جزییات بیشتری درباره حجم باقی‌مانده از نفت آزادشده از ذخایر اضطراری اعضای این آژانس (که در ماه مارس وعده داده شده بود) ارائه کرد. طبق این گزارش، تا پایان ماه فوریه ۷۱ میلیون بشکه نفت دیگر در دسترس قرار خواهد گرفت که شامل ۱۵ میلیون بشکه گازوئیل برای کاهش فشار ناشی از کمبود عرضه در بازار است. بر اساس گزارش رویترز، نشانه‌های کاهش تقاضا در چین، دومین مصرف‌کننده بزرگ نفت در جهان، نیز بر قیمت‌ها فشار وارد کرد. داده‌های جدید اداره ملی آمار چین که روز دوشنبه منتشر شد، نشان می‌دهد که میزان پالایش نفت در اکتبر نسبت به ماه قبل ۲ درصد و نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۸.۱ درصد کاهش یافته است. بر اساس محاسبات رویترز که مبتنی بر داده‌های دولتی است، کاهش حجم پالایش نفت در کنار افزایش تولید داخلی و واردات از خارج، نشان‌دهنده انباشت ۴۹۲ هزار بشکه نفت خام در روز در ذخایر چین طی ماه گذشته بوده است. با این حال، «واترر» از شرکت «کی‌سی‌ام ترید» خاطرنشان کرد که اگرچه وضعیت عرضه تا حدی بهبود یافته، اما نرخ‌های حمل‌ونقل دریایی همچنان بالا باقی مانده‌اند و این امر مانع از کاهش بیشتر قیمت نفت می‌شود.

«تعادل» از ضرورت بازآرایی حکمرانی انرژی گزارش می‌دهد

شطرنج انرژی در میدان مین!

در روزگاری که بوی باروت و سیاست در هم آمیخته، مفهوم «امنیت» فراتر از مرزهای جغرافیایی و توان نظامی، در عمق زیرساخت‌های حیاتی یک کشور تعریف می‌شود. امروز، «انرژی» نه یک کالای اقتصادی، که ستون فقرات اقتدار ملی است. ناترازی فزاینده در سبد سوخت کشور، از ناترازی بنزین گرفته تا قاچاق گسترده گازوییل و چالش تأمین سوخت نیروگاه‌ها، نشان می‌دهد که ما با یک «بحران ساختاری» روبه‌رو هستیم؛ بحرانی که در شرایط عادی نگران‌کننده و در شرایط جنگی، می‌تواند به پاشنه آشیل تاب‌آوری ملی تبدیل شود.

نخستین و حیاتی‌ترین گام در بازآرایی حکمرانی انرژی، پذیرش این واقعیت است که نسخه‌های مدیریتی دوران صلح و فراوانی، در دوران تلاطم و تحریم کارایی ندارند. حکمرانی انرژی در شرایط ویژه نیازمند یک «آرایش جنگی» است. این به معنای نظامی‌گری نیست، بلکه به معنای تدوین سناریوهای چندلایه مدیریت بحران، تقویت ذخایر راهبردی و ایجاد یک شبکه هوشمند برای تداوم خدمات در بدترین شرایط ممکن است.

نمی‌توان با ابزارهای فرسوده و بروکراسی‌های لخت، به جنگ ناترازی‌هایی رفت که ریشه در دهه‌ها عدم سرمایه‌گذاری و الگوی مصرف غلط دارند. تاب‌آوری زیرساخت‌ها باید از یک مفهوم تئوریک در همایش‌ها، به یک شاخص عملیاتی در کف میدان پتروشیمی‌ها، پالایشگاه‌ها و دیسپاچینگ برق تبدیل شود.

مساله سوخت در ایران امروز، زخمی است که با مسکن‌های موقتی درمان نمی‌شود. ناترازی بنزین که ما را از صادرکننده به واردکننده تبدیل کرده، تنها نوک کوه یخ است. در لایه‌های عمیق‌تر، قاچاق سازمان‌یافته گازوئیل قرار دارد که منابع ملی را به تاراج می‌برد. اصلاح نظام تخصیص و رهگیری هوشمند زنجیره توزیع، دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت امنیتی است. در شرایطی که دشمن زیرساخت‌های انرژی را به عنوان اهداف راهبردی رصد می‌کند، هر لیتر سوخت قاچاق شده یا هدر رفته، به مثابه کاهش یک واحد از توان دفاعی و لجستیکی کشور است. مقابله با این پدیده مستلزم جراحی‌های دقیق در زنجیره توزیع و افزایش بهره‌وری ناوگان حمل‌ونقلی است که سال‌هاست فرسودگی خود را به اقتصاد تحمیل کرده است.

امنیت انرژی یک منظومه به‌هم‌پیوسته است. ناترازی گاز مستقیما پایداری شبکه برق را هدف قرار می‌دهد. وقتی نیروگاه‌های حرارتی به دلیل کمبود گاز مجبور به استفاده از سوخت مایع (نفت کوره و گازوئیل) می‌شوند، نه‌تنها آلودگی زیست‌محیطی افزایش می‌یابد، بلکه فشار مضاعفی بر ذخایر استراتژیک کشور وارد می‌شود. اختلال در تأمین سوخت نیروگاه‌ها در شرایط حساس، یعنی فلج شدن صنایع، از کار افتادن مراکز درمانی و ناپایداری در زیرساخت‌های حیاتی. لذا، مدیریت یکپارچه زنجیره گاز و برق و تقویت ذخایر عملیاتی نیروگاه‌ها باید به عنوان اولویت اول شورای عالی انرژی و شورای عالی امنیت ملی تعریف شود.

بزرگ‌ترین اشتباه در مدیریت انرژی، نگاه تک‌بعدی و مهندسی به اعداد و ارقام است. هر تصمیمی در حوزه قیمت یا سهمیه‌بندی، پیش از آنکه بر باک خودروها اثر بگذارد، بر روان جامعه اثر می‌گذارد. امنیت انرژی بدون امنیت روانی، معادله‌ای محکوم به شکست است.

مردم ایران بارها ثابت کرده‌اند که در شرایط سخت، پای منافع ملی ایستاده‌اند، اما این همراهی مشروط به «صداقت»، «شفافیت» و «عدالت» است. دولت نمی‌تواند از مردم بخواهد کمربندها را سفت کنند، در حالی که حفره‌های بزرگ اتلاف منابع و ناکارآمدی‌های ساختاری در بدنه دستگاه‌های اجرایی باز است. اطلاع‌رسانی دقیق و پرهیز از اظهارات ضدونقیض، اولین لایه دفاعی در برابر جنگ روانی دشمن است.

بسیج عمومی برای اصلاح الگوی مصرف نباید به پیام‌های کوتاه «صرفه‌جویی کنید» خلاصه شود. مشارکت واقعی زمانی شکل می‌گیرد که مردم خود را ذی‌نفع در اصلاحات ببینند. ارایه مشوق‌های مالیاتی برای ساختمان‌های سبز، تسهیل واردات تکنولوژی‌های کم‌مصرف و تقسیم عادلانه منافع حاصل از جلوگیری از قاچاق، می‌تواند اعتماد آسیب‌دیده را بازسازی کند. هزینه ناکارآمدی‌های ساختاری نباید بر دوش مردمی قرار بگیرد که در گیر فشارهای معیشتی هستند. آرایش جدید حکمرانی باید به گونه‌ای باشد که بار اصلاحات بر دوش بخش‌های مولد و دهک‌های پایین نیفتد، بلکه اتلاف‌کنندگان بزرگ و قاچاقچیان دانه‌درشت را هدف قرار بدهد.

امروز وقت آن نیست که در پیچ‌وخم مناقشات رسانه‌ای و جدال بر سر جمله‌ها، اصل بحران را فراموش کنیم. مساله اصلی این نیست که چه کسی مسوول وضع موجود است؛ مساله این است که چگونه می‌توان تاب‌آوری ملی را در برابر تهدیدات نوین ارتقا داد.

بازآرایی حکمرانی انرژی بر سه پایه «تاب‌آوری زیرساخت‌ها»، «تصمیم‌گیری علمی و یکپارچه» و «سرمایه اجتماعی و اعتماد عمومی» استوار است. اگر این مثلث تکمیل شود، نه‌تنها از ناترازی‌های فصلی عبور خواهیم کرد، بلکه انرژی را به پیشران قدرت ملی در تلاطم‌های ژئوپلیتیک تبدیل می‌کنیم. ایرانِ قوی، نیازمند انرژی پایدار و جامعه‌ای امیدوار است؛ و این مسیری است که از معبر تصمیمات بزرگ و شجاعانه می‌گذرد.

عضو کمیسیون اقتصادی:

حذف کارت اضطراری جایگاه‌های سوخت فشار مضاعفی به مردم وارد می‌کند

یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با انتقاد از برخی تصمیمات دولت در حوزه مدیریت مصرف سوخت، تأکید کرد: حذف کارت اضطراری جایگاه‌ها و اجرای چنین طرح‌هایی در شرایط فعلی، به‌ویژه در مناطق جنوبی و جنگ‌زده کشور، می‌تواند فشار مضاعفی به مردم وارد کند و موجب افزایش نارضایتی عمومی شود.

عباس پاپی‌زاده، نماینده مردم دزفول در مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به پرسشی درباره حذف کارت اضطراری جایگاه‌های سوخت در برخی از استان‌ها و پیشنهادهای جایگزین برای مدیریت مصرف سوخت گفت: مدیریت مصرف سوخت روش‌های مختلفی دارد که برخی از آنها بسیار موثرتر و مناسب‌تر از روش‌هایی هستند که دولت در حال حاضر دنبال می‌کند، اما مشخص نیست چرا دولت به این روش‌ها توجه کافی ندارد.

وی با انتقاد از میزان مصرف سوخت خودروهای تولید داخلی اظهار کرد: وقتی صنعت خودروسازی کشور خودروی صفر کیلومتری تولید می‌کند که مصرف آن به ۱۰ تا ۱۲ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر می‌رسد، طبیعی است که شهروندان برای رفت‌وآمد روزانه خود با مشکل مواجه شوند. این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به وضعیت کارگران، کارمندان و کشاورزانی که ناچارند هر روز مسیر رفت‌وبرگشت محل کار خود را طی کنند تصریح کرد: وقتی یک خودرو روزانه حدود ۲۰ لیتر بنزین مصرف می‌کند، سهمیه ۶۰ یا حتی ۱۱۰ لیتری در ماه چگونه می‌تواند نیاز مصرف‌کننده را برای ۳۰ روز تأمین کند؟ طبیعتاً این موضوع برای مردم دشواری‌هایی ایجاد می‌کند. پاپی‌زاده با بیان اینکه دولت‌ها طی چند دهه گذشته فرصت و حمایت‌های قابل توجهی در اختیار صنعت خودروسازی کشور قرار داده است، افزود: دولت می‌توانست مانند بسیاری از کشورهای جهان، برای خودروسازان یک دوره ۳ تا ۵ ساله تعیین کند تا پس از پایان این مهلت، محصولات آنها توان رقابت با خودروسازان بین‌المللی را داشته باشد. وی در ادامه گفت: این رقابت باید در حوزه قیمت، کیفیت، ایمنی و کاهش مصرف سوخت اتفاق بیفتد؛ چراکه قیمت خودروهای تولید داخل با وجود کیفیت فعلی، بسیار بالاست و از سوی دیگر، مصرف سوخت آنها نیز با استانداردهای روز دنیا فاصله زیادی دارد. این نماینده مجلس با اشاره به تولید خودروهای هیبریدی با مصرف حدود سه لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر در کشورهای دیگر، خاطرنشان کرد: در حالی که دنیا به سمت تولید خودروهای کم‌مصرف حرکت کرده است، خودروسازی داخلی با تولید خودروهای پرمصرف، عملا مصرف‌کننده ایرانی را مجبور می‌کند چند برابر شهروندان سایر کشورها بنزین مصرف کند. بنابراین بخشی از فشار فعلی بر مصرف سوخت، ناشی از عملکرد صنعت خودروسازی است و مردم نباید هزینه این ناکارآمدی را بپردازند. پاپی‌زاده در ادامه با تأکید بر ضرورت استفاده از روش‌های غیرقیمتی برای مدیریت مصرف سوخت، اظهار کرد: یکی از موضوعات مهم، میزان قاچاق رسمی و غیررسمی سوخت از کشور است که حجم آن حتی از کسری بنزین کشور نیز بیشتر برآورد می‌شود. وی با اشاره به وضعیت قاچاق سوخت از مرزهای شرقی و جنوبی کشور، گفت: کافی است به حجم بالای خروج سوخت از این مرزها و روش‌های ساده‌ای که برای قاچاق به کار گرفته می‌شود توجه کنیم. دولت باید بتواند این موضوع را به‌درستی رصد و با آن مقابله کند. این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس تأکید کرد: اگر دولت جلوی قاچاق سوخت را بگیرد، نه‌تنها بخش قابل توجهی از مشکل کسری سوخت کشور برطرف می‌شود، بلکه امکان مدیریت بهتر منابع سوختی نیز فراهم خواهد شد. پاپی‌زاده با انتقاد از تعدد تصمیمات و تغییر سیاست‌های دولت در حوزه سوخت، بیان کرد: طی یک سال و چند ماه گذشته شاهد اجرای روش‌های مختلفی برای مدیریت مصرف سوخت بوده‌ایم که بسیاری از آنها با ناکامی مواجه شده و دولت ناچار به عقب‌نشینی از آنها شده است.

وی افزود: این شیوه تصمیم‌گیری موجب ایجاد ناامنی ذهنی در جامعه شده و مردم را به‌طور مستمر در گیر نگرانی درباره وضعیت سهمیه و نحوه تأمین سوخت کرده است؛ در حالی که مردم امروز محکم پای نظام ایستاده‌اند و در صحنه‌های مختلف حضور دارند و انصافا شایسته تقدیر و حمایت بیشتر هستند.

اجرای محدودیت‌های سوختی در مناطق جنگ‌زده نباید موجب نارضایتی مردم شود

این نماینده مجلس با انتقاد از اجرای برخی محدودیت‌های سوختی در استان‌های جنوبی کشور بیان کرد: در شرایطی که کشور با مسائل و تهدیدات ناشی از جنگ مواجه است، نباید با تصمیمات اجرایی خودمان شرایطی ایجاد کنیم که مردم برای دریافت سوخت ناچار به ایستادن در صف‌های طولانی شوند؛ بلکه باید روند ارایه خدمات را تسهیل و سرعت تأمین سوخت را افزایش بدهیم. پاپی‌زاده با اشاره به تصمیم اخیر در استان هرمزگان و احتمال اجرای آن در استان خوزستان گفت: این تصمیم در مناطق جنوبی کشور، به‌ویژه استان‌های هرمزگان، خوزستان و بوشهر که درگیر شرایط جنگی هستند، می‌تواند مشکلات بیشتری برای مردم ایجاد کند. وی خاطرنشان کرد: نمی‌خواهم بگویم چنین تصمیماتی با قصد کمک به دشمن اتخاذ شده است، اما نتیجه و اثر ناخواسته آن می‌تواند در جهت افزایش نارضایتی مردم و خوشحالی دشمن باشد. دولت باید حتما جلوی این شیوه‌ها را بگیرد. این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در پایان تأکید کرد: به‌ویژه در مناطق جنوبی و جنگ‌زده کشور نباید با تصمیمات غیرضروری، ذهن و روان مردم را بیش از این درگیر کرد. دولت باید به جای ایجاد محدودیت‌های جدید، به دنبال تسهیل دسترسی مردم به سوخت و کاهش مشکلات آنها باشد.

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف:

توسعه فناوری‌های نوین، کلید ارتقای بهره‌وری انرژی است

عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی شریف با تأکید بر ضرورت استفاده از فناوری‌های نوین برای مدیریت و کاهش مصرف انرژی، گفت: توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های جدید زمانی اثربخش خواهد بود که با اصلاح سیاست‌های قیمتی و تدوین استراتژی منسجم در حوزه انرژی همراه شود. هاشم اورعی در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه ما اکنون تقریبا در میانه فرایندی در جهان قرار داریم که از آن با عنوان گذار انرژی یاد می‌شود، اظهار کرد: این فرآیند تقریبا از ابتدای قرن بیست‌ویکم آغاز شده و تا سال ۲۰۵۰ ادامه خواهد داشت؛ بنابراین در حال حاضر دقیقا در میانه این مسیر قرار داریم.

وی با اشاره به یکی از ویژگی‌های اصلی گذار انرژی، یعنی استفاده از فناوری‌های روز برای ارتقای بهره‌وری انرژی، افزود: این رویکرد تاکنون نتایج بسیار خوبی داشته است. به‌طوری که شدت مصرف انرژی در جهان روندی کاهشی را تجربه می‌کند. برای مثال، حدود ۳۳ سال پیش به‌طور متوسط در جهان به ازای تولید هر هزار دلار تولید ناخالص داخلی، ۱۳۰ کیلوگرم معادل نفت خام انرژی مصرف می‌شد، اما این رقم پس از گذشت ۳۳ سال به ۱۱۰ کیلوگرم کاهش یافته است. این استاد دانشگاه با بیان اینکه این کاهش حاصل به‌کارگیری فناوری‌های جدید برای افزایش بهره‌وری انرژی است، تصریح کرد: این روند به‌صورت طبیعی و بدون دخالت عوامل موثر ایجاد نشده، بلکه نتیجه استفاده از فناوری‌های نوین برای انجام فعالیت‌ها با مصرف انرژی کمتر و بهره‌وری بیشتر بوده است. اورعی با اشاره به وضعیت ایران در این زمینه خاطرنشان کرد: ما جزو معدود کشورهایی هستیم که طی این ۳۳ سال، شدت مصرف انرژی در آنها افزایش پیدا کرده است. به بیان دیگر، وضعیت استفاده ما از انرژی نامناسب‌تر شده است؛ در حالی که حدود ۳۳ سال پیش، متوسط شدت مصرف انرژی در جهان ۱۳۰ کیلوگرم و در ایران ۱۷۴ کیلوگرم بود، این ارقام اکنون به‌ترتیب به ۱۱۰ و ۲۳۴ کیلوگرم رسیده است. وی با تأکید بر ارتباط مستقیم سیاستگذاری اقتصادی با توسعه فناوری ادامه داد: فناوری برای آن به وجود می‌آید که از آن استفاده کنیم و بتوانیم فعالیت‌های خود را با مصرف انرژی کمتر و به‌بهترین شکل ممکن انجام دهیم؛ اما پرسش اصلی این است که آیا توسعه فناوری و سیاستگذاری اقتصادی با یکدیگر ارتباط دارند؟ پاسخ قطعا مثبت است.

این استاد دانشگاه افزود: برای ایجاد فناوری و شکل‌گیری انگیزه در راستای توسعه فناوری‌های حوزه انرژی و مهم‌تر از آن، به‌کارگیری فناوری‌های روز در این عرصه، سیاستگذار باید اقدامات لازم را انجام بدهد و سیاست‌ها را به گونه‌ای تنظیم کند که از توجیه و منطق اقتصادی برخوردار باشند. اورعی با اشاره به دلایل افزایش شدت مصرف انرژی در ایران بیان کرد: علت اصلی این وضعیت را باید در سیاست‌های قیمتی کشور در حوزه انرژی و نحوه اداره اقتصاد انرژی جست‌وجو کرد. این سیاست‌ها به شکلی اجرا شده‌اند که هیچ انگیزه اقتصادی برای توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های جدید و در نتیجه کاهش مصرف انرژی وجود ندارد.

وی برای تشریح این موضوع گفت: فناوری را می‌توان به بذری تشبیه کرد که قرار است در زمینی کاشته شود و آن زمین، اقتصاد انرژی است. اگر بهترین بذر را در زمینی نامساعد و غیرحاصلخیز به کارید، محصول مناسبی به‌دست نخواهید آورد. بنابراین معتقدم سیاست‌های اقتصادی و سیاست‌های قیمتی باید همگام با توسعه فناوری پیش بروند تا شرایط لازم برای رشد و به‌ثمر رسیدن فناوری‌های نوین در حوزه انرژی فراهم شود.

عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی شریف با اشاره به ابزارهای جدید مدیریت مصرف انرژی از جمله هوشمندسازی، ریزشبکه‌ها و سامانه‌های ذخیره‌سازی انرژی اظهار کرد: این موارد ابزارها و تکنیک‌های مختلفی هستند که برای مدیریت مصرف انرژی به کار گرفته می‌شوند، اما به اعتقاد من، در شرایط فعلی و به‌ویژه در بخش ساختمان، این ابزارها تنها یک روی سکه محسوب می‌شوند.

اورعی با تفکیک دو حوزه بهره‌برداری و طراحی و ساخت در مدیریت مصرف انرژی توضیح داد: گروه نخست ابزارهایی هستند که در مرحله بهره‌برداری مورد استفاده قرار می‌گیرند. برای مثال، ممکن است خودرویی خریداری کنید و هنگام استفاده از آن توصیه شود برای کاهش مصرف بنزین با دنده سنگین حرکت نکنید یا از کولر استفاده نکنید. این موارد به نحوه بهره‌برداری مربوط می‌شوند، اما شما در طراحی موتور خودرو نقشی نداشته‌اید و موتور همان چیزی است که از ابتدا ساخته شده است.

وی با اشاره به ضرورت توجه به مرحله طراحی و ساخت ساختمان‌ها افزود: در ساختمان نیز با موضوع مشابهی مواجه هستیم، اما گروه دوم اقدامات به مراحل عمیق‌تر، یعنی طراحی و ساخت، مربوط می‌شوند. وقتی ساختمانی ساخته می‌شود که در آن کوچک‌ترین توجهی به عایق‌کاری حرارتی و جلوگیری از اتلاف گرما و سرما نشده است، نمی‌توان انتظار داشت صرفا با استفاده از ابزارهای مدیریت مصرف، مشکل اصلی برطرف شود. این استاد دانشگاه ادامه داد: زمانی که در ساخت یک ساختمان از شیشه دوجداره استفاده نمی‌شود و در مراحل طراحی و ساخت، به موضوعاتی مانند رنگ، قیمت و سایر ویژگی‌ها توجه می‌کنیم، اما بهره‌وری انرژی و عایق‌کاری در اولویت قرار نمی‌گیرند، طبیعتا استفاده از ابزارهایی مانند هوشمندسازی نمی‌تواند اصل مشکل را برطرف کند. بنابراین این دو گروه از اقدامات باید همزمان و در کنار یکدیگر پیش بروند. اورعی با بیان اینکه ابزارهای مدیریت مصرف در کوتاه‌مدت قابلیت اجرا دارند، تصریح کرد: در مقابل، اصلاح وضعیت ساختمان‌ها به دلیل ارتباط مستقیم با ساخت‌وساز، فرآیندی بسیار بلندمدت‌تر است و نمی‌توان انتظار داشت این مساله یک‌شبه حل شود. برای مثال، اگر همین امروز اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان و الزامات مربوط به آن اجباری شود، قرار نیست ساختمان‌های موجود را تخریب و دوباره احداث کنیم؛ بنابراین نمی‌توان انتظار داشت در سراسر کشور شیشه‌های ساختمان‌ها به‌صورت یک‌باره تعویض شوند و اقدامات مشابهی انجام بگیرد.

وی با تأکید بر اینکه برای اصلاح وضعیت ساختمان‌ها هیچ‌وقت دیر نیست، خاطرنشان کرد: باید برای این اقدامات نیز انگیزه اقتصادی ایجاد کنیم که این موضوع مجددا به سیاست‌های اقتصادی و قیمت‌گذاری انرژی بازمی‌گردد. اگر روزی قیمت برق و گاز در بخش خانگی، تجاری و اداری به‌اندازه کافی افزایش پیدا کند، افراد به این موضوع فکر خواهند کرد که با تعویض شیشه‌های ساختمان و استفاده از شیشه دوجداره، چقدر می‌توانند در هزینه‌های سالانه برق و گاز صرفه‌جویی کنند. این استاد دانشگاه اضافه کرد: اگر هزینه تعویض شیشه‌ها از محل کاهش هزینه برق و گاز طی سه سال جبران شود، افراد انگیزه انجام این کار را خواهند داشت، اما اگر بازگشت سرمایه آن ۳۰ سال طول بکشد، طبیعتا چنین اقدامی انجام نمی‌شود. در شرایط فعلی حتی ممکن است بازگشت این سرمایه‌گذاری صدها سال زمان ببرد؛ بنابراین اهمیت سیاست‌های قیمتی و اقتصاد انرژی در تمام بخش‌ها، حتی در حوزه ساختمان، خود را نشان می‌دهد. اورعی با جمع‌بندی این موضوع گفت: ابزارهای جدید مدیریت مصرف انرژی مفید هستند و می‌توان با سرمایه‌گذاری محدود، سامانه‌های مدیریت انرژی و هوشمندسازی را راه‌اندازی کرد. روشن است که این اقدامات به کاهش مصرف کمک می‌کنند، اما میزان تأثیرگذاری آنها محدود است و نمی‌توانند به‌تنهایی مشکل اصلی را برطرف کنند.

وی افزود: برای مثال، می‌توان مصرف‌کننده را به گونه‌ای مدیریت کرد که ماشین لباسشویی در ساعاتی که اوج بار مصرف برق نیست، از راه دور روشن شود. این اقدامات همگی در مرحله بهره‌برداری کمک‌کننده هستند، اما تأثیر آنها محدود است. اگر می‌خواهیم مساله را از ریشه حل کنیم، باید همزمان با استفاده از ابزارهای جدید، اولویت موضوع انرژی را در طراحی و ساخت ساختمان‌ها نیز به‌طور جدی افزایش دهیم و آن را در اولویت نخست قرار بدهیم.

عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی شریف در ادامه با اشاره به ضرورت اولویت‌بندی اقدامات در بخش‌های مختلف مصرف انرژی اظهار کرد: این موضوع به بخشی بستگی دارد که درباره آن صحبت می‌کنیم، اما واقعیت این است که تقریبا در هیچ بخشی از کشور، استفاده مطلوبی از انرژی نداریم. از طرف دیگر، خوشبختانه منابع و ظرفیت‌های زیادی در اختیار داریم که بخش قابل توجهی از آنها همچنان مورد استفاده قرار نگرفته‌اند. اورعی با تأکید بر اینکه نخستین اقدام باید اصلاح اقتصاد انرژی باشد، بیان کرد: ابتدا باید اقتصاد برق و به‌طور کلی اقتصاد انرژی را اصلاح کنیم تا اساساً موضوع استفاده از فناوری‌ها و اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف معنا پیدا کند. ترتیب اقدامات در این زمینه بسیار مهم است؛ تا زمانی که برای هر مترمکعب گاز در بخش خانگی به‌طور متوسط حدود ۳۵ تومان پرداخت می‌کنم، انگیزه‌ای برای انجام اقدامات اصلاحی نخواهم داشت و عقل اقتصادی نیز حکم می‌کند که وضعیت موجود را حفظ کنم.

وی ادامه داد: همچنین تا زمانی که هزینه برق مصرفی خانوار در حد مبالغی مانند ۱۰۰ هزار تومان یا مبالغ ناچیز باشد، انگیزه اقتصادی کافی برای اصلاح الگوی مصرف ایجاد نمی‌شود. بنابراین نخستین گام، اصلاح اقتصاد برق و انرژی است و پس از آن باید به سراغ تدوین استراتژی برویم. این استاد دانشگاه با تأکید بر اینکه مدیریت مصرف انرژی نمی‌تواند به‌صورت اقدامات پراکنده و انفرادی دنبال شود، تصریح کرد: نمی‌توان به هر فرد یا مجموعه‌ای گفت که به‌صورت مستقل برای خود اقدامی انجام دهد. این موضوع به یک برنامه مشخص از سوی سیاستگذار نیاز دارد. کشورهای دیگر چنین برنامه‌هایی را در قالب سیاست انرژی و معمولا برای یک دوره ۵ تا ۱۰ ساله تدوین می‌کنند. اورعی با اشاره به تعدد نهادها و سازمان‌های فعال در حوزه انرژی در کشور خاطرنشان کرد: متأسفانه با وجود اینکه سازمان‌ها، ارگان‌ها، نهادها و شوراهای متعددی در این حوزه داریم و اخیر سازمان بهینه‌سازی نیز به این مجموعه اضافه شده است و شورای عالی انرژی و مجموعه‌های مرتبط در وزارت کشور نیز فعالیت می‌کنند، همچنان یک سیاست انرژی منسجم نداریم و این مجموعه‌ها به‌صورت پراکنده فعالیت می‌کنند. وی با بیان اینکه کشور به یک استراتژی مشخص و بلندمدت در حوزه انرژی نیاز دارد، افزود: باید استراتژی خود را تعیین و تأیید کنیم. منظور از استراتژی این نیست که هر زمان هوا سرد شد، به‌صورت شتاب‌زده به دنبال راهکار باشیم؛ بلکه باید یک برنامه پنج‌ساله تدوین کنیم و بر مبنای آن، درباره استفاده از فناوری‌های روز برای کاهش مصرف انرژی تصمیم بگیریم.

این استاد دانشگاه با اشاره به ظرفیت بالای صرفه‌جویی در بخش‌های مختلف انرژی اظهار کرد: برای نشان دادن ابعاد این موضوع، محاسبه‌ای درباره ارزش انرژی مصرف‌شده در موتورهای الکتریکی کشور انجام داده‌ام. موتورهای الکتریکی از مصرف‌کنندگان بزرگ انرژی در کشور هستند و بخش قابل توجهی از انرژی صرف‌شده برای به حرکت درآوردن آنها می‌شود. اورعی ادامه داد: بر اساس محاسبه‌ای که انجام داده‌ام، ارزش انرژی مصرفی موتورهای الکتریکی کشور در طول یک سال، رقمی در حدود ۳۱ میلیون میلیارد ریال است. اگر تنها یک درصد راندمان متوسط موتورهای الکتریکی کشور را افزایش بدهیم، سالانه حدود ۳۱۰ هزار میلیارد ریال صرفه‌جویی در هزینه انرژی خواهیم داشت.

ادامه از صفحه اول

اقتصاد ایران گرفتار تله تامین مالی

رفع موانع وثیقه‌گذاری نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. اتکای صرف به وثایق سنتی، دسترسی بسیاری از بنگاه‌ها به منابع مالی را محدود می‌کند. اجرای ظرفیت‌های قانون تامین مالی تولید و زیرساخت‌ها، تقویت صندوق‌های ضمانت غیردولتی و توجه به اهلیت و توان بازپرداخت متقاضیان می‌تواند مسیر تامین مالی را برای کسب‌وکارهای مولد هموارتر کند. اقتصاد ایران برای عبور از محدودیت سرمایه‌گذاری، به افزایش صرف منابع نیاز ندارد، بلکه باید معماری تامین مالی خود را اصلاح کند. بانک‌ها باید در کنار تامین سرمایه در گردش، نقش موثرتری در حمایت از سرمایه‌گذاری مولد داشته باشند و بازار سرمایه، منابع داخلی شرکت‌ها و سرمایه خارجی نیز سهم واقعی‌تری پیدا کنند. بدون تنوع‌بخشی به این مسیرها، فشار بر شبکه بانکی ادامه خواهد یافت و شکاف میان نیاز سرمایه‌گذاری و منابع قابل دسترس عمیق‌تر می‌شود. مساله امروز اقتصاد ایران، فقط پول بیشتر نیست؛ مساله این است که منابع مالی از چه مسیری تامین و به کدام فعالیت‌ها هدایت شوند؟

سایه سنگین تورم پاییزه امریکا بر دوش بازارها

این داده‌های سرسختانه، دست سیاستگذاران شاهین‌صفت (موافق انقباض پولی) را بازتر می‌کند تا احتمال افزایش نرخ بهره یا دست‌کم حفظ نرخ‌های بالا برای مدت طولانی‌تر را جدی‌تر روی میز نگه دارند. واکنش اولیه بازارهای مالی نیز به این سناریو سریع بود: صعود بازده اوراق خزانه‌داری امریکا، تقویت شاخص دلار و افزایش فشار کوتاه‌مدت بر دارایی‌های ریسکی مانند بیت‌کوین و فلزات گرانبها نظیر طلا. با این وجود، نکته کلیدی برای یک تحلیلگر هوشیار این است که بخشی از این انتظارات انقباضی پیش‌تر تا حدودی در قیمت دارایی‌ها لحاظ شده بود. بنابراین، واکنش پایدار بازارها اکنون بیش از هر چیز به تغییر تدریجی موازنه‌ها در انتظارات آتی نرخ بهره و رفتار فدرال رزرو گره خورده است. در چنین فضایی است که تفکیک میان «محاسبات سطحی» و «فرضیات درست و واقع‌بینانه» اهمیت خود را نشان می‌دهد؛ تفاوت میان کسی که با هر نوسانِ تورمی دچار هراس می‌شود و سرمایه‌گذاری که با آمادگی کامل، منتظر چرخش واقعی روندها می‌ماند.

اخبار

شل تولید از میدان گازی مصر را آغاز کرد

شرکت شل مصر از آغاز تولید گاز از میدان «مینا وست» در این کشور خبر داد. به گزارش ایلنا از خبرگزاری رویترز، شرکت شل مصر روز یکشنبه (۲۴ آبان) با اشاره به بهره‌برداری از میدان گازی «میناوست» (Mina West) واقع در دریای مدیترانه در این کشور، اعلام کرد که تولید از این میدان منبعی تازه برای تأمین گاز داخلی فراهم می‌کند. شرکت شل مصر برآورد می‌کند میدان میناوست که در سال ۲۰۲۳ در منطقه دارای امتیاز «عامریه شمالی» کشف شد، از ظرفیت تولید روزانه ۱۶۰ میلیون فوت‌مکعب گاز برخوردار باشد. میدان میناوست به زیرساخت‌های انرژی موجود در منطقه وست دلتا دیپ مارین (WDDM) متصل است که بنابر اعلام شرکت شل، این موضوع تکمیل سریع‌تر این پروژه را ممکن ساخته است. شرکت شل که مجری طرح این میدان گازی است، ۶۰ درصد از سهام «میناوست» را در اختیار دارد و ۴۰ درصد باقی‌مانده به یکی از شرکت‌های زیرمجموعه شرکت اکتشاف نفت خارجی کویت (KUFPEC) متعلق است. بر اساس داده‌های موسسه ابتکار داده‌های نفتی موسوم به جودی (JODI)، مصر در اوت حدود ۱۱۲ میلیارد و ۶۰۰ میلیون فوت‌مکعب گاز تولید کرده است. این مقدار نسبت به تولید حدود ۲۱۴ میلیارد و ۷۰۰ میلیون فوت‌مکعبی این کشور در اوت ۲۰۲۱، حدود ۴۸ درصد و نسبت به پارسال حدود ۱۰.۵ درصد کاهش داشته است.

زیرساخت‌های انتقال و صادرات نفت نوسازی شد

شرکت پایانه‌های نفتی ایران با اجرای طرح‌های تعمیراتی و نوسازی در پایانه‌های خارک و میعانات گازی پارس جنوبی، ارتقای ایمنی، افزایش قابلیت اطمینان تجهیزات و پایداری عملیات انتقال و صادرات نفت و میعانات گازی را دنبال می‌کند.

به گزارش ایلنا از وزارت نفت، تأسیسات پایانه‌های نفتی به عنوان حلقه‌ای مهم در زنجیره انتقال و صادرات نفت و میعانات گازی، به‌طور مستمر در معرض شرایط محیطی و عملیاتی ویژه‌ای قرار دارند. از این رو، نگهداشت و نوسازی تجهیزات، شناسایی به‌موقع فرسودگی‌ها و رفع نواقص فنی، نقشی تعیین‌کننده در حفظ آمادگی عملیاتی این تأسیسات و پیشگیری از اختلال در فرایندهای صادراتی دارد. در همین زمینه، شرکت پایانه‌های نفتی ایران در دو پایانه خارک و میعانات گازی پارس جنوبی، مجموعه‌ای از عملیات تخصصی را برای نوسازی تجهیزات انتقال نفت و بهبود عملکرد تأسیسات اندازه‌گیری و کنترل جریان میعانات گازی اجرا کرده است؛ اقدام‌هایی که از تعویض رایزرهای خطوط انتقال نفت خام در اسکله غربی خارک تا جایگزینی شیر توپی در سایت میترینگ پارس یک را در بر می‌گیرد.

یکی از اقدام‌های بسیار مهم نوسازی در پایانه نفتی خارک، اجرای پروژه تعویض رایزرهای ۵۶ اینچ خطوط لوله ورودی نفت به اسکله غربی است؛ پروژه‌ای که با هدف بهبود وضع فنی تجهیزات، ارتقای ایمنی و افزایش قابلیت اطمینان زیرساخت‌های انتقال نفت اجرا و تکمیل شد.

چرا شبکه برق ایران دچار فروپاشی نمی‌شود؟

مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران گفت: مباحث مربوط به ارتقای سیستم‌های حفاظتی که رکن اصلی در حفظ پایداری شبکه برق کشور است، اجرایی شده و به این ترتیب شاهدیم که طی ۲۳ سال گذشته شبکه پایدار است. اردشیر مذکوری در گفت‌وگو با ایلنا، درباره اقدامات جلوگیری از فروپاشی شبکه باتوجه به افزایش رشد تقاضا و از دست رفتن بخشی از توان نیروگاهی در جنگ اخیر اظهار داشت: مجموعه اقدامات مبتنی بر دانش فنی و تخصصی و فناوری بومی انجام و در کنار آن اصلاح برخی فرآیندها چه در حوزه بهره‌برداری و چه مقرراتی انجام شده است. وی افزود: همچنین مباحث مربوط به ارتقای سیستم‌های حفاظتی که رکن اصلی در حفظ پایداری شبکه برق کشور است، اجرایی شده و به این ترتیب شاهدیم که طی ۲۳ سال گذشته شبکه پایدار است. مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران تصریح کرد: برای حفظ این پایداری همچنان برنامه‌های لازم پیش‌بینی می‌شود که از جمله آنها هوشمندسازی، انعطاف‌پذیری متناسب با ورود تجدیدپذیرها و توسعه ذخیره‌سازها است. وی همچنین درباره برنامه توسعه خطوط برای افزایش تجارت خارجی برق گفت: اکنون این امکان را داریم که از کشور ترکیه به میزان ۶۰۰ مگاوات واردات برق داشته باشیم که در حوزه صنعت و پتروشیمی این اعلام آمادگی برای واردات صورت گرفته است. مذکوری بیان کرد: همچنین واردات از روسیه نیز در حوزه توسعه مبادلات برون مرزی در دستور کار است. قطعا مسیرها و سناریوهای مختلفی برای تبادل برق با کشورهای حاشیه خزر از جمله روسیه در دست مطالعه است.

صادرات روزانه ۶۰۰ هزار بشکه نفت ایران به چین با وجود محاصره دریایی

نشریه میس نوشت ایران با وجود محاصره دریایی در سپتامبر روزانه ۶۰۰ هزار بشکه نفت به چین صادر کرده است. به گزارش تسنیم، نشریه اقتصادی میس اعلام کرد صادرات نفت ایران به چین در سپتامبر ۲۰۲۶ حدود ۶۰۰ هزار بشکه در روز برآورد شده است. برآوردهای این نشریه اقتصادی نشان می‌دهد محدودیت‌های حمل‌ونقل دریایی و محاصره ادعایی امریکا نتوانسته جریان صادرات نفت ایران را متوقف کند؛ هرچند موجب کاهش حجم صادرات شده است. ایران در ماه اوت ۲۰۲۶ روزانه حدود ۹۹۰ هزار بشکه نفت به چین صادر کرده بود. صادرات نفت ایران به چین در سپتامبر ۲۰۲۶ به پایین‌ترین سطح خود از ابتدای سال ۲۰۲۴ رسیده است. این رقم در مقایسه با سپتامبر سال گذشته که حدود یک میلیون و ۱۵۰ هزار بشکه در روز بود، تقریبا ۴۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد. صادرات نفت ایران به چین طی ماه‌های گذشته روندی نزولی داشته و از حدود یک میلیون و ۷۵۰ هزار بشکه در روز در آوریل ۲۰۲۶ به حدود ۶۰۰ هزار بشکه در روز در سپتامبر رسیده است.